

HE 150/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsityksen
määräaikaisesta tukemisesta

Maa- ja metsätalousministeriön vastine asiantuntijalausuntoihin

Maija Kaukonen ja Kaisa Pirkola

MmV 12.11.2020





Metsitettävien alueiden kriteereistä

Tukeen oikeutetun alueen minimikoko ja -leveys

MTK, SLC, Metsäteollisuus ry ja Leppänen .

- Esitetty, että viljelykäytöstä poistetun maatalousmaan osalta tulisi tukea myös 0,5 ha pienempien alueiden metsitystä aina 0,2 ha kokoon saakka, jos metsitettävästä alueesta muodostuu metsätalouden näkökulmasta tarkoituksenmukainen kokonaisuus. Tällöin hankkeen minimikoon tulisi olla yhteensä vähintään 0,5 ha, joka voisi koostua useammasta pienemmästä lohkosta.
- Vastaavasti esitetty, että alle 20 metrin johtoalueiden tulisi olla tukikelpoisia (MTK, Metsäteollisuus ry) ja niiden minimileveys tulisi olla 15 m (MTK)

Vastaus: Tukijärjestelmän hallinnolliset syyt, pienet alat metsittyvät luontaisesti, monimuotoisuuden säilyttäminen sekä se, että alle 0,5 ha aloja ei lasketa metsäpinta-alaan. Vastaavasti on katsottu, että alle 20 m johtoalueet metsittyvät luontaisesti.

Entisten maatalousalueiden metsitys onnistuu vain istuttamalla

Luonnonvarakeskus

Vastaus: MMM esittää lakiluonnokseen muutosta, ks.kalvo 7.



Tukijärjestelmän hallinnosta ja ELY-keskusten lausunnoista 1/3



ELY-keskusten lausunnoista osana metsitystuen hakuprosessia

- ELY-keskusten lausuntoon osana hakuprosessia ovat ottaneet kantaa MTK, SLC, Metsäteollisuus ry, Pohjois-Pohjanmaan ELY, VAPO ja Suomen luonnonsuojeluliitto
- Osa lausunnonantajista pitää tukihakemuksesta pyydettävää ELY-keskuksen lausuntoa tarpeettomana, osa erittäin tärkeänä.

ELY-keskuksen lausunnosta, ”on pyydettävä” muotoilu tulisi muuttaa ”on tarvittaessa pyydettävä” hallinnollisen taakan vähentämiseksi
Metsäteollisuus ry, Vapo Oy

Vastaus: Olosuhteet vaihtelevat eri puolella Suomea. ELY-keskuksen virkamiehet ovat tehtäviensä kautta erikoistuneet erityisesti luonnon monimuotoisuuteen liittyvään asiakokonaisuuteen. Hakemuksen perusteella metsäkeskuksessa ei voida arvioida, mikä kohteen arvo on luonnon monimuotoisuuden kannalta juuri hakemuksen kohdealueella.

Tukijärjestelmän hallinnosta ja ELY-keskusten lausunnoista 2/3



Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen, täsmentäminen

MTK, SLC, Metsäteollisuus ry ja Vapo Oy

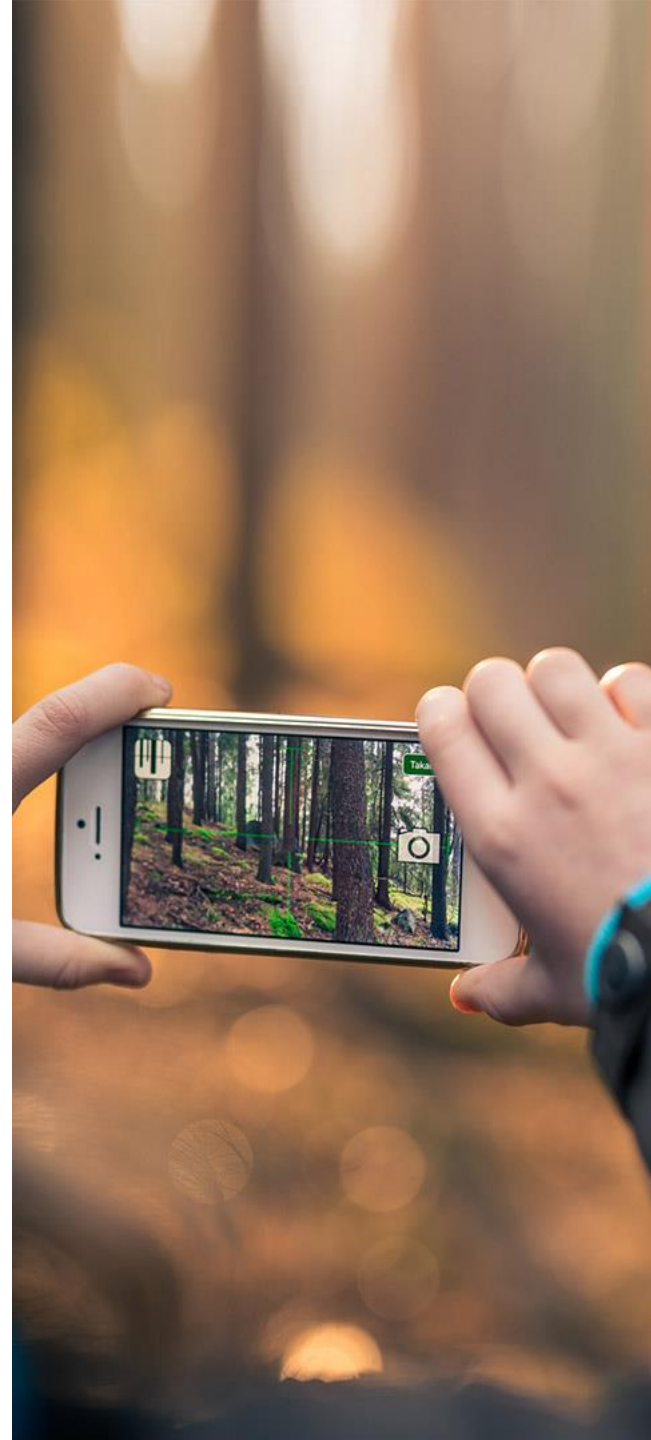
- Esim. ”Ei heikennä luonnon monimuotoisuutta” ei ole riittävän tarkkarajainen” (MTK)
- *Vastaus:* Maan eri osissa on hyvin suurta vaihtelevuutta luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä kohteista erilaisten kasvuolosuhteiden, kasvilajiston ja maankäytön historian, alueellisen sijoittumisen tai muun erityispiirteen vuoksi. Näistä tekijöistä johtuen ei ole mahdollista yksiselitteisesti määritellä niitä tekijöitä, joiden vallitessa metsitystuen edellytykset aina vallitsisivat.

ELY-keskuksen lausunnolle tulisi asettaa laissa määräaika

MTK ja Vapo Oy

Vastaus: Määräajan asettaminen ei mahdollista

- kohteiden ominaisuudet vaihtelevat hyvin paljon maantieteellisen sijaintinsa vuoksi
- paikkatietoihin perustuvan aineiston hyödyntämisessä on alueellista vaihtelevuutta
- metsityshakemusten erilaisuudesta johtuen erilaista lausunnonantotarvetta
- on otettava kantaa moneen asiakokonaisuuteen
- tapauskohtaisesti olisi myös tehtävä maastokäyntejä tai tietojen täydentämistä muun asiantuntijan toimesta





Tukijärjestelmän hallinnosta ja ELY-keskusten lausunnoista 3/3

Olemassa oleva paikkatieto monimuotoisuuden kannalta tärkeistä kohteista on otettava täysimääräisesti huomioon tukialueita päätettäessä Suomen luonnonsuojeluliitto

Vastaus: Otetaan huomioon valtioneuvoston asetuksessa.

Metsäkeskuksen ja ELY-keskusten resurssien riittävyyden varmistaminen
Ympäristöministeriö, Metsäkeskus ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Vastaus: Vuodelle 2021 ja siitä lähtien kehyksiin on esitetty Suomen metsäkeskukselle uuden metsitystukijärjestelmän hallinnointiin 5,25 henkilötyövuoden lisäystä ja 0,368 miljoonan euron siirtoa Suomen metsäkeskuksen momentille 30.40.46 maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteisiin suunnatuista määrärahoista.

Lisäksi tehtäisiin tekninen muutos 0,315 miljoonaa euron hallinnointimäärärahan siirrosta ELY-keskusten momentille (mom 32.01.02) . Nämä toteutetaan valtiontalouden kehyspäästösten ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa.



Tuensaajia ja tukitasoja koskevia näkemyksiä

Metsitystuessa tuensaajina pitäisi olla myös yritykset

VAPO ja Metsäteollisuus ry

Vastaus: Tuensaaja voi olla vain yksityinen maanomistaja lakiehdotuksen 4 §:n mukaan. Ministeriö toteaa, että tuensaajien määrittely on haluttu säilyttää nykyisen kestävän metsätalouden tukijärjestelmän mukaisena. Uuden tukijärjestelmän käyttöön ottamisessa vakiintunut käytäntö tuensaajan määrittelyn osalta katsottiin tarkoituksenmukaiseksi

Sekapuuston ja erityisesti lehtipuuston metsityksestä korkeampi tuki

Suomen luonnonsuojeluliitto

Vastaus: Otetaan huomioon valtioneuvoston asetuksessa. Tukitasot voidaan porrastaa joustoalueiden maalajin ja monimuotoisuutta tukevien toimenpiteiden perusteella. Useamman puulajin, kuten esimerkiksi jalopuiden tai tervalepän, istuttamisesta esitetään maksettavaksi korotettu tuki.

Ilmastovaikutusten näkökulmasta yli 30 cm turvekerroksen alueita ei tulisi metsittää, vaan vettä

Paavo Ojanen, HY

Vastaus: ELY-keskus voi ottaa lausunnossaan kantaa vettämisestä eli ennallistamiseen tai kosteikkojen perustamiseen; turvekerroksen paksuus ei ole tuen ehtona.



Muutosesitys

MMM esittää muutoksen lakiehdotuksen 9 § (Metsityksen toteuttaminen)

9 § Metsityksen toteuttaminen

Metsitys on toteutettava turvepohjaisilla alueilla ja kivennäismailla, silloin kun viimeksi mainitut ovat entistä maatalousmaata, vain istuttamalla ja kivennäismailla sekä entisillä turvetuotantoalueilla istuttamalla tai kylvämällä. Puulajin on oltava kasvupaikalle soveltuva. Metsityksessä käytettävän metsänviljelyaineiston on oltava alkuperältään kasvupaikalle soveltuvaa. ~~Istutustiheyden~~ Kasvatustiheyden on oltava puulajista riippuen ~~1 600–2 500~~ 1300–2500 tainta hehtaarille. Kuitenkin istutustiheyden on aina oltava vähintään 1000 tainta hehtaarille. Ennen metsityksen toteuttamista tarvittaessa maanpinta on käsiteltävä, tehtävä metsityslannoitus ja pintakasvillisuuden torjunta sekä lievästi vesoittuneilla aluilla vesojen raivaaminen.



Kiitos

maiya.kaukonen@mmm.fi

kaisa.pirkola@mmm.fi



Liite: Ydinkohtia metsityksen määräaikaisesta tukemisesta

- Kyseessä on uusi tukijärjestelmä, joka kytkeytyy hallitusohjelman tavoitteeseen lisätä hiilinieluja ja –varastoja ja vähentää maankäyttösektorin päästöjä.
- Samanaikaisesti on tärkeää huolehtia, että joutoalueiden metsitys ei johda luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen.
- Metsitystukea myönnettäisiin vain yksityisille maanomistajille. Tuki on niin sanottua vähämerkityksistä tukea eli de minimis-tukea.
- Metsitystuki sisältäisi kiinteän kustannuskorvauksen. Lisäksi maksettaisiin hoitopalkkio, joka maksettaisiin 2. ja 8. vuotena metsittämisen toteuttamisen jälkeen.
- Tavoitteena on saada laki voimaan 1.1.2021 ja tukien haku avautuisi metsäkeskuksessa maaliskuun 2021 alusta.
- Laki olisi määräaikainen ja voimassa vuoden 2023 loppuun.





Tiivistelmä metsitettäville aloille asetettavista vaatimuksista

- Vähintään 0,5 ha suuruinen yhtenäinen, keskimäärin vähintään 20 metriä leveä ala.
- Saman alan metsittämiseksi ei ole myönnetty aiemmin rahoitusta.
- Jos ala on ollut maataloustukijärjestelmän piirissä olevaa maatalousmaata, ehtona olisi, että alalle ei ole maksettu pinta-alaperusteisia tukia vuoden 2019 jälkeen.
- Puulajin on oltava kasvupaikalle sopiva.
- Alan tulee olla luontaisesti ja vesitaloudeltaan metsänkasvatukseen sopiva.
 - Olemassa olevien ojien kunnostaminen ja niihin liittyvät vesitalouden järjestelyt on sallittu, sen sijaan metsitettävällä alueella ei hyväksytä uudisojitusta.
- Ympäristö- ja luontoarvoiltaan merkittävien alueiden eli mm. luonnon monimuotoisuuden tai maiseman kannalta arvokkaiden alueiden metsittämiseen ei myönnetä tukea.
 - Esimerkkejä monimuotoisuuden kannalta arvokkaista alueista, joita ei tule metsittää ovat mm. niityt, ahot, kedot ja hakamaat. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on rajattu pois tuen piiristä. Myös kaavarajoitteet on otettava huomioon.
- Tuen tavoitteena on pysyvän metsäalan aikaansaaminen, joten tukea ei myönnettäisi esim. joulukuusiviljelmille. Metsämaana säilyttämisen velvoite kestää 10 vuotta.
- Lakiehdotuksen 9 § esitetään muutama muutos, jotka on kuvattu tarkemmin muistiossa.